

KULATÝ STŮL:

Rekonstrukce historických budov

Obnova historických budov v Česku nebývá snadný úkol, a to jak z pohledu architektů, investorů, památkářů, tak realizačních firem. Přibývá oceňovaných realizací architektů, kteří přistupují k historickým stavbám s respektem a současně dokáží vnést inovativní řešení. Jindy takový přístup chybí nebo není umožněn. V čem tkví největší překážky? Jaké zkušenosti s obnovou památkových objektů mají architekti a jaké zástupci samospráv? Jaké změny vnesou do problematiky památkové péče nový stavební zákon?

TEXT: JOLANA ŘÍHOVÁ, FOTO: PETR NOVOTNÝ, ALŽBĚTA JUNGROVÁ A TOMÁŠ SOUČEK

Časopis ASB ve spolupráci s Českou komorou architektů uspořádal 17. června kulatý stůl na téma Rekonstrukce historických budov. O své zkušenosti se podělili architekti, památkáři i zástupci samospráv, dodavatele nebo správce historických budov. Partnerem kulatého stolu byla společnost PREFA Aluminiumprodukte, s. r. o. Pozvání přijali architekti Jan Kasl, předseda České komory architektů, Štěpán Valouch z atelier-r, Marek Tichý z TaK Architects, Libor Fránek z FAID studia, dále Jan Holeček a Ondřej Šefců z Národního památkového ústavu v Praze, náměstník primátorky města Jihlavy Martin Laštovička, místostarosta Havlíčkova Brodu Libor Honzárek, stavební technik vikariátu Tábor Miroslav Vavřík a prokurista společnosti PREFA Aluminiumprodukte, s. r. o., Aleš Slivka.

Na úvod bych se zeptala architektu Štěpána Valoucha, mimo jiné autora realizace oceněné v loňském roce Českou cenou za architekturu. Máte za sebou řadu realizací, vstupovali jste do historických budov nebo jste na ně navazovali. Skvělým příkladem je oceněné sídlo Lasvitu. Jak projekt probíhal?

Štěpán Valouch: Tím, že investor vypsal architektonickou soutěž, kterou se nám podařilo vyhrát, celá věc získala větší kredibilitu. Vybíralo se z více návrhů a projekt prošel určitým sítím, což může být pro průběh projektu lepší.

Jaká byla spolupráce s Národním památkovým ústavem u tohoto projektu?

Štěpán Valouch: Zajímavé je, že u některých menších projektů je spolupráce složitější než u některých větších. V tomto případě jsme přinesli návrh do Národního památkového ústavu v Liberci a začala s nimi velmi intenzivní komunikace. Z pohledu mé praxe si myslím, že je skvě-

lé, že se projekt dostal do komise, která byla složena z více památkářů, nebyl tam jeden úředník, který by měl zodpovědnost za rozhodnutí, jak bude konfrontovat sousedství kulturní památky a novostavbu. Z jejich strany byla platforma, ve které se o věci diskutovalo. Pro nás se stalo vše schůdným, protože pochopili naši argumentaci, my jsme si vyslechli jejich argumenty a celé to byla dobře odvedená práce z obou stran. V tomto případě to bylo skvělé.

Jsou jiné případy, kdy se projekt dostane za zavřené dveře, k jinému úředníkovi, a diskuse není možná. Samozřejmě jde o to, co se chrání a jak se to chrání. Jsou však případy, kdy se chrání něco, co podle mne není nutné úplně chránit, a chrání se to důsledně, bez přemýšlení o věci. Chrání se to, protože se to chrání.

Pane Pospíšile, můžete okomentovat váš projekt rekonstrukce paláce hradu Helfštýna?

Miroslav Pospíšil: Byli jsme osloveni investorem, který měl obecnou představu o stavebních úpravách paláce na Helfštýně, ale nebyl s to získat potřebnou podporu u památkového ústavu. Navrhli jsme koncept řešení a po jeho úvodním představení jsme společně s investorem vytvořili tým. Odborníci z NPÚ byli jeho součástí a v pravidelných intervalech jsme se nad projektem potkávali. Diskuse byly často napjaté a my jsme pochopili, že ani mezi odborníky z NPÚ nepanuje jednotný názor, co se obnovy historických staveb týče. Nejsem s to posoudit, zda je to dobře, nebo ne, ale někdy jsem měl pocit, že se v názorových neshodách ztrácí kontinuita s navrženým řešením a že odborný dialog není dialogem o konkrétní stavbě, ale o přístupu k rekonstrukci památek vůbec. Konzervativní názor se snažil redukovat míru vstupu soudobé architektury do objektu, a to v takové míře,

JAN KASL

V roce 1976 vystudoval obor architektura a urbanismus na stavební fakultě ČVUT. Od roku 1992 autorizovaný architekt, v současnosti vede atelier JK ARCHITEKTI. Od dubna 2019 předseda ČKA. V letech 1990 – 2006 byl aktivní na různých úrovních v komunální politice, v letech 1998 – 2002 byl pražským primátorem.

ŠTĚPÁN VALOUCH

Spolu s Jiřím Opočenským vede architektonickou kancelář ov-a už patnáct let. Vyhráli řadu architektonických soutěží a vydali o své práci knihu, která představuje život postavených domů v současnosti. V roce 2020 získali za stavbu Sídlo firmy Lasvit Českou cenu za architekturu. Valouch vede atelier navrhování na fakultě architektury ČVUT v Praze.

MIROSLAV POSPÍŠIL

Zakladatel kanceláře atelier-r, s. r. o. Z poslední doby zaujala jeho rekonstrukce hradu Helfštýna, dále úpravy Červeného kostela v Olomouci nebo dostavba Slovanského gymnázia v Olomouci.

že navržené cortenové konstrukce redukcí postupně ztrácely smysl. Řada podnětů, zejména co se týče sanace původních konstrukcí, byla naopak velmi přínosná. Nicméně můj celkový pocit byl smíšený. Dialog s NPÚ byl pozitivní právě ve věcech obnovy původních konstrukcí a jejich sanace. Na druhé straně byl nejednotný ve věci posouzení soudobých zásahů do objektu. Nabyl jsem dojmu, že je obtížné „památkářsky“ posoudit parametry soudobé architektury v kontextu památkové stavby. Pro konzervativnější památkáře je často nejednodušším řešením nové architektonické zásahy veto- vat a zaštiťovat se přitom vyššími principy ochrany našeho kulturního dědictví. Tím se ale jakýkoliv návrh, který se snaží o propojení současné architektury s historickou stavbou, jeví jako barbarský čin.

Pozitivní na celém procesu bylo to, že na rozdíl od našich předchůdců byla na začátku společně nastavena jasná pravidla pro rekonstrukci hradního paláce – zastřešení bez navýšení objemu stavby, zachování charakteru torzální architektury a požadavek, že nové konstrukce nesmí být destruktivně vkládány do konstrukcí původních.

A bylo to tak, že tyto konkrétní parametry památkový ústav stanovil sám, nebo bylo potřeba si je vyžádat?

Miroslav Pospíšil: Tyto podmínky víceméně vyplynuly z podoby dřívějších návrhů. Nicméně projektování je dialog a v něm se objeví řada nových otázek a možností. Důležitý je vždy konstruktivní přístup na obou stranách, což je často velmi individuální. Jsme rádi, že jsme mohli tento proces absolvovat, navzdory tomu, že to bylo občas pro všechny hodně náročné.

Ráda bych do diskuse vnesla i jiné hledisko, než je pohled architektů.

Pane Slivko, vaše společnost je dodavatelem hliníkových systémů a často také vstupujete do historických staveb, do veřejných zakázek, zajímá mě proto vaše zkušenost.

Aleš Slivka: Mohu potvrdit, co už zde bylo řečeno. Je to opravdu na individuálním přístupu každého člověka, který v památkovém ústavu pracuje. My jako výrobce máme celou řadu dodávek na památkově chráněné objekty. Opravdu jsou to památky, nejenom historické objekty. Na mnoha objektech jsme byli schopni se s památkovým ústavem relativně bez problémů domluvit na použití našich materiálů. Na druhou stranu, mnohdy je to o tom, že se ani nejedná o památku v památkové zóně, a přesto narážíme na zásadní odpor. Myslím si, že i památkový ústav má určité mantinely a že i z metodik je možné uhnout, hledat jiné řešení. Je to pak opravdu na přístupu konkrétního člověka, který za to má zodpovědnost.

Jak se na to díváte za Národní památkový ústav, pane Holečku a pane Šefců?

Jan Holeček: Zaznělo zde, že památkáři to mají jednodušší, protože chrání, zatímco architekt s krumpáčem chce něco změnit. My máme zase někdy pocit, že to máme složité, protože bráníme a sypeme písek do soukolí pokroku, a musíme obhájit to, že něco by mělo zůstat zachováno. Určitě se snažíme stanovovat limity, ale není to stanovování limitů bouchnutím do stolu, ale je to vždy vzájemná diskuze. Z té se pak může zrodit vhodná řešení.

Pravdou je, že složitější kauzy jsou z jistého pohledu v něčem jednodušší, neboť se na ně zaměřuje velká pozornost. I na naší straně se jim obvykle věnuje velký tým, krom toho vědomí komplikovanosti a závažnosti jaksi automaticky vede i k velkému důrazu na dosažení dohody.

Důležitá je rozhodně edukace – jak směrem ven, tak dovnitř. My samozřejmě v rámci ústavu vedeme debatu neustále. Často jde o složitou problematiku a je logické a přirozené, že názory někdy narazí. Je třeba

si vzájemně naslouchat a snažit se hledat rozumné řešení.

Proč se soudobé řešení při obnově památek někde podaří prosadit, a jinde ne?

Ondřej Šefců: Je důležité rozlišovat, zda se jedná o rekonstrukci, rehabilitaci, obnovu či konverzi, z nichž každá úprava má svá specifika. Nemyslím si, že bychom na tom byli v České republice tak špatně, že se bojíme na domy sáhnout, ale je hodně důležité, abychom vedli dialog a abychom tyto kroky dělali uvážlivě. Památková péče se samozřejmě vyvíjí, jako se vyvíjí každý obor. Protože jde o obor z principu konzervativní, tak se nevyvíjí zas tak rychle, jak by si někteří přáli, ale ono je to v zásadě dobře. My čerpáme ze zkušeností z minulých let a máme z čeho čerpat. Učíme se a snažíme se, aby se tento obor nevyvíjel až překotně. Pokud určitý dům zboříte, tak už podobný nikdy nepostavíte. Rozhlédněte se po naší zemi, a to mimo památkově chráněná území. Uvědomíte si, co vše během dvacátého století vzalo za své, zmizela krásná vesnická sídla, krásná předměstí. Ano, je to nějaký vývoj, ale můžeme přemýšlet a diskutovat o tom, co všechno bylo nutné. Myslím, že je statisticky dokázáno, že v období stavebního boomu v padesátých a šedesátých letech v západní Evropě bylo zničeno více staveb než během druhé světové války.

Jak se na situaci v památkové péči dívají zástupci samosprávy?

Libor Honzárek: Já jsem už šestnáctým rokem ve funkci místostarosty v Havlíčkově Brodě. V sedmdesátých letech byly skoro dvě pětiny historického jádra zbourány, nahradila ho nová výstavba. To, co zbylo, bylo postupně degradováno, zájem o historii nebyl. Naskytla se mi příležitost toto zastavit a revitalizovat to, co ještě zbylo. Shodli jsme se s opozicí a spojili se s kvalitním ateliérem Burian-Křivinka. Podařilo se nám symbióza s památkovým ústavem, scházeli jsme se a myslím, že jsme za patnáct let město posunuli do docela solidní podoby. Například jsme zbourali panelový dům,

MAREK TICHÝ

Architekt a vysokoškolský pedagog, působí na Fakultě architektury ČVUT Praha. V roce 2002 založil a dodnes vede vlastní architektonickou kancelář TaK, která se dlouhodobě věnuje kontextu současné a historické architektury. Zabývá se hledáním autentického architektonického výrazu a rovnováhou mezi památkovou ochranou, požadavkem na soudobou a funkční stavbu.

LIBOR FRÁNEK

Zakladatel a jednatel společnosti FAID studio zaměřující se na projektční a produkční činnost v oblastech architektury, stavebnictví, filmu a reklamy. Je autorem konceptu Lázní Velichovky, autorem návrhu rekonstrukce Domu U Zlatého preclíku na pražské Malé straně, autorem projektu kompletní rekonstrukce renesančně gotického objektu v Prachaticích a podílel se na mnoha dalších projektech. Působí také jako pedagog na FSV ČVUT.

JAN HOLEČEK

Absolvent FF UK. Působil při rekonstrukci řady zámeckých areálů, především ve středních a jižních Čechách. V posledních letech spolupracoval mimo jiné na obnově zámku ve Veltrusech, Mnichově Hradišti, Jindřichově Hradci, na Červené Lhotě a v Dačicích. Nyní je vedoucím Odboru péče o památkový fond NPÚ Praha.

ONDŘEJ ŠEFCŮ

V osmdesátých letech pracoval na regeneraci městských památkových rezervací mnoha českých měst. V minulosti působil jako ředitel NPÚ, územního odborného pracoviště v Praze. Nyní je na pozici referenta specialisty pro lidovou architekturu.

který stál na původní stezce. Dnes je naprostá většina obyvatel s provedenou revitalizací spokojena, ale na samotném počátku procesu nás mnoho lidí chtělo vyhodit z okna jako při defenestraci. Ale protože jsme měli dobrou podporu u architektů a památkářů, tak jsme to zvládli. Mohu potvrdit, že je to zejména na vůli a spolupráci, a je možná jedno, jestli architekti vtáhnou do diskuse památkáře, nebo památkáři architektky. **Martin Laštovička:** Mě památky a architektura vynesly do politiky, mám na starosti městskou památkovou péči. V Jihlavě máme stále rány v organismu města, jako je slavný jihlavský Prior a jiné. Je tam vybouraná židovská čtvrť, obchvat města ze sedmdesátých let úplně oddělil gotické hradby od barokních, takových neřešitelných problémů je mnoho. To, co jsem chtěl udělat s městskou památkovou rezervací, se nedaří tak rychle. Povedlo se nám však získat dotaci z Norských fondů na dům na Masarykově nám. 21, již se ujal architekt Marek Štěpán.

Jaká je zkušenost ostatních architektů?

Marek Tichý: Já mám tu smůlu nebo štěstí, že pracuji skoro třicet let v pražské památkové rezervaci, a projektů jsme s památkáři udělali desítky či stovky. Byl bych proto stejně kritický směrem k architektům jako směrem k památkářům. Přejde mi, že je to jako jakýkoliv jiný dialog, který vedeme ve společnosti. A my ho bohužel často vést neumíme, nejsme nastaveni na to se dohodnout. A teď mluvím za architektky i za památkáře. My se vzájemný dialog učíme společně už třicet let. Teď nám to jde rychleji, ale když přijdou mladší kolegové a narazí na mladého památkáře, tak to, co my starší vydiskutujeme za čtrnáct dní, oni dělají dva roky. Troufám si tvrdit, že jsme se naučili si věci vysvětlit, nemáme ambice se o všem přesvědčit, protože každý stojí trošku jinde, zachováváme si ale i po letech schopnost vést spolu dospělý dialog, věci si říct, neschovávat se před sebou v kancelářích a psát si komentáře ke stanoviskům. Ne vždy se shodneme, ne vždy to dopadne, ale často se to povede. Věřím v připravenost, v zodpovědnost, v dialog. Ten se ale musí učit celá společnost, architektky, památkáře ani jiné účastníky stavebního procesu nevyjímaje. Máme asi také štěstí, že pracujeme v Praze, zde je odbornost na pracovištích poměrně vysoká. Většinou se povede napříč pracovištěm poskládat tým, který začíná od archeologů a končí restaurátory, a někdo z nich spolupráci moderuje. Podobný přístup se asi nedá úplně očekávat na mimopražských pracovištích.

↑ Sídlo firmy Lasvit v Novém Boru, autoři: ov architekti, foto: Tomáš Souček

Libor Fránek: Nemám bohužel tak skvělou zkušenost s těmito úřady. Kromě toho, že by památkář měl mít určité povědomí o historii a kvalitě, dědictví architektury z historického odkazu, tak by měl mít povědomí také o konstrukcích a technologiích rekonstrukcí. Když za nimi přijdu a mluvím s nimi o navrhovaném řešení, tak tyto znalosti chybí. Očekával bych větší vzdělanost. Mají svoji funkci, pravomoc, ale chybí mi u nich určitá ochota naslouchat a posunout projekt dál.

Pane Vavříku, pracujete jako stavební technik na vikariátu v Táboře. Zajímalo by mne, na jaké bariéry narazíte vy?

Miroslav Vavřík: Náš vikariát představuje severní území česko-budějovické diecéze. Již třináct let se snažíme zachraňovat kostely a fary ve vlastnictví jednotlivých farností. Na starost mám asi pětasedesát kulturních památek a nově jednu národní kulturní památku. S památkáři spolupracuji hodně, téměř na denní bázi. Jelikož zastupuji farnosti i při přípravě dotací, tak pro každou žádost musím zajistit stavební připravenost. A u památkového stanoviska to začíná. Spolupráce s památkáři je pro nás proto důležitá a musím říci, že i velice přínosná. Někdy se však naše pohledy na věc rozcházejí. Řešili jsme například obnovu střešního pláště a hledali jsme materiál, který by zajistil delší životnost než v současnosti dostupný nástupce eternitových šablon. Záměr byl nahradit dosluhující eternit hliníkovou šablonou. To se však nesetkalo s pochopením. Kvůli těžké krytině vybrané památkáři jsme nakonec museli upravit celý historický krov. Otázkou zůstává, co je pro památku menší zásah.

Libor Fránek: Mám podobnou zkušenost na dvou objektech v Prachaticích. Zdá se, že je to často také o síle a kvalitě argumentu architekta. V Prachaticích jsem byl v pozici architekta i investora. Málokdy cítím určitou vstřícnost úřadu směrem k investorovi, který si například vezme úvěr na obnovu objektu, a památkáři nepovolí nic jiného než nejdražší konstrukční či materiálové řešení bez jakékoliv odborné argumentace.

Přitom soulad moderního pojetí s historickým odkazem může při vstřícné erudované komunikaci zástupců obou stran přinést nový estetický odkaz naší generace těm příštím.

Pane Šefců, jakým způsobem se dá předejít podobné situaci, kdy není možná dohoda a dojde k vyhocení situace, zamítnutí záměru, či dokonce ke konfliktu?

Ondřej Šefců: Pokud v rámci jednání narazíte na památkáře, který nemá potřebnou kvalifikaci, či s ním nemáte dobrou zkušenost, můžete si v rámci procesu projednávání vyžádat přítomnost nadřízeného. Můžete také komunikovat s příslušným správním úřadem, což je obvykle Odbor kultury pověřené obce nebo Krajského úřadu. Máte rovněž možnost v rámci správního řízení oponovat názor památkářů z NPÚ. Pokud snesete pádné důkazy, úřad vám může vyhovět.

Pochopitelně v regionech, v menších obcích je těžké sehnat úředníky s potřebnou kvalifikací. Je pravda, že mnoho památkářů má vzdělání spíše v humanitních oborech a pro některá specifická jednání nemají potřebné znalosti a zkušenosti. Ale deficit je i na straně projektantů, na vysokých školách se adepti také nenaučí, jak vyspravit prasklou klenbu nebo podchytit pilíř. A málokterý statik umí památkovou statiku, to je hodně těžký obor. Nezbyvá než se učit v terénu, naslouchat, požádat zkušenější kolegy, učit se z příkladů a realizací – kvalitních i pochybných. Jsem místopředsedou společnosti STOP – Společnosti pro technologie ochrany památek, kde pořádáme dvacet pět let mezioborové semináře. Zde se snažíme šířit osvětu a podpořit mezioborovou komunikaci, propojujeme památkáře, statiky, technology, chemiky, vysokoškolské pedagogy, podporujeme mezioborovou komunikaci a snažíme se bránit šíření neodborných názorů či různých nesmyslů.

Marek Tichý: Chtěl bych zdůraznit tři důležité podmínky úspěšného projektu spojeného s památkovou obnovou a ochranou, které tu zazněly, a těmi jsou odbornost, dialog a čas. Mimořádně důležitý je zejména čas na předprojektovou přípravu. Velké rekonstrukce, například Elektrické podniky, jsme připravovali téměř deset let, Volmanovu vilu až dvanáct let. To jsou sice velké etapy života, ale jen díky tomu jsou ty domy takové, jaké jsou. Za nejpodstatnější považuji to, aby si architekt, zadavatel a památkář spolu předem definovali, co je předmětem památkové ochrany. Když si vytyčí „hráště“ a řeknou si, co je společným cílem, tak všechno jde jednodušeji.

Jak je to s metodickými příručkami Národního památkového ústavu. Existuje možnost jejich změn, pokud jsou v něčem zastaralé?

Ondřej Šefců: Metodiky jsou k dispozici na webu NPÚ zdarma ke stažení. V tištěné podobě lze většinu koupit také na e-shopu. Metodiky nejsou zákon, je to návod, jsou to urči-

LIBOR HONZÁREK

Od roku 2006 pracuje v uvolněné funkci místostarosty v Havlíčkově Brodě. V gesci má kromě památkové péče také investice a územní plánování. Je předsedou Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, předsedou Komise pro kulturu a cestovní ruch ve Svazu měst a obcí, též je zástupcem předsedy OK ČKAIT Jihlava.

MARTIN LAŠTOVIČKA

Pracoval tři roky jako asistent-architekt v Brně, pak si založil ateliér v Jihlavě a od roku 1996 je autorizovaným architektem. Je autorem rekonstrukce kostela Povýšení Svatého kříže či Parku Gustava Mahlera, na kterém se podílel jako spoluautor. Od roku 2014 je zástupitelem v Jihlavě, od roku 2018 působí jako náměstek primátorky města Jihlavy. V gesci má úsek správy majetku města, úsek správy realit, městskou památkovou rezervaci a úsek památkové péče.

MILOSLAV VAVŘÍK

Zaměstnanec česko-budějovického biskupství, intenzivně se věnuje obnově sakrálních a památkově chráněných budov jako stavební technik (příprava staveb, administrace dotací, technický a stavební dozor investora). Také školí lešenáře a vykonává funkci koordinátora bezpečnosti práce na staveništi.

ALÉŠ SLIVKA

Prokurista firmy PREFA Aluminiumprodukte, s. r. o. Má za sebou dlouholeté zkušenosti v oblasti technického poradenství a prodeje střešních materiálů pro stavební klempířské práce. V minulosti působil také v oboru realizace střech a delší dobu žil a pracoval v zahraničí.

té opěrné body. Můžeme se jimi řídit a v odůvodněných případech nemusíme. Je hloupé, když někdo poruší metodické zásady, a pak není schopen to odůvodnit. Ale v odůvodněných případech lze uhnout z metodické linie, je to pak o dialogu, kreativě. Vznik metodik je poměrně náročná práce. Metodiky se samozřejmě mění, ale je to složitý proces. Pokud metodika nějakým způsobem neodpovídá současnému stavu kulturně-historických hodnot určité památky a měla by se udělat určitá modifikace, tak může vyjít další varianta metodiky, obohacená, vylepšená. Proces není jednoduchý, metodiku nenapišete za týden. Je to týmová práce zkušených lidí, kteří mají celoživotní zkušenosti nejen z památkového ústavu, spolupracuje na nich často poměrně široký okruh dalších spolupracovníků.

Pane Slivko, můžete okomentovat vaše zkušenosti s metodikami?

Aleš Slivka: My narážíme na to, že v metodikách jsou zapracované určité typy materiálů, které z našeho pohledu a se zkušeností z posledních let nejsou kvalitativně na nejvyšší úrovni. Například současné vláknocementové šablony nemají kvalitu jako před dvaceti třiceti lety. Mnohdy jsou investoři tlačeni k použití tohoto typu krytiny, přičemž životnost těchto krytin se dnes pohybuje mezi deseti až patnácti lety. Přitom jsou zde výrobci, kteří dokáží nabídnout krytinu opticky de facto nerozeznatelnou od krytin vláknocementových s životností sto let a více.

Ondřej Šefců: Výběr materiálu je samozřejmě podmíněn architekturou objektu a jeho stářím. Pokud máme barokní faru, tak památkář nemůže souhlasit s použitím například hliníkových šablon. A pokud je stále na trhu pálená krytina, tak z pohledu památkové péče volíme tradiční, staletými osvědčený materiál.

Aktuálně diskutovaným tématem je nový stavební zákon. Jaké změny z něj vyplývají ve vztahu k památkám a památkové péči?

Jan Holeček: My jsme nesouhlasili s tím, jak byl zákon na začátku připravován. Byly v něm návrhy, které by celé rozhodování změnilly a možná by hraničily s likvidací památkové péče. Pokud však vím, tak způsob rozhodování by měl být zachován, s výjimkou staveb na území ochranných pásem, což byl domluvený kompromis. Otázka je, v jakém znění bude zákon nakonec schválen. Předpokládá se, že v případě přijetí nového stavebního zákona pak budou změny do památkového zákona propsány formou příslušných novelizací.